

**DIALOGEJA
TASA-ARVOSTA**

Osaamisen tasa-arvo,
Keski-Suomi, 13.2.2019

Koonti pienryhmädialogeista

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

DIALOGEJA TASA-ARVOSTA

- Järjestetty 5 tapahtumakokonaisuutta eri puolilla Suomea: Turku, Joensuu, Rovaniemi, Vaasa, Jyväskylä.
- Päätapahtumana ollut Erätauko-dialogi, jossa pureuduttu koulutukselliseen tasa-arvoon.

DIALOGER OM JÄMLIKHET

- Päätapahtuman lisäksi ollut työpajoja, tietoiskuja ja tiedotustilaisuuksia, joissa käsitelty kunkin paikkakunnan koulutusalan ammattilaisille, päättäjille ja muille aiheesta kiinnostuneille ajankohtaisia aiheita.
- OPH:n kokoamat tietopaketit saatavilla alueittain [Dialogueja tasa-arvosta](#) –sivustolta.
- Keski-Suomessa tavoitteena ollut synnyttää moninäkökulmaista ymmärrystä osaamisen tasa-arvosta, mahdollistaa tasa-vertainen kohtaaminen sekä tiivistää yhteistyötä ja vuorovaikutusta.

Mistä keskustelimme?

DIALOGEJA TASA-ARVOSTA

Erilaisista erityisryhmistä (esim. maahanmuuttajat, erityistä tukea oppimiseen tarvitsevat)

Asenteista

Arvostuksesta

Ohjauksen merkityksestä

Koulutuksen ulkopuolella olevista nuorista

Tutkintokeskeisyydestä vs. osaamisesta

Miten saadaan hiljaisten ääni kuuluville?

Työelämässä jo olevien aikuisten osaamisen kehittämisen tarpeista

Digitalisaation mahdollisuuksista ja esteistä

Alueellisista eroista ja epätasa-arvoisista mahdollisuuksista Keski-Suomen alueella

Koulutusjärjestelmän rakenteista esteinä vai mahdollistajina

Yksilöllisistä poluista vs. massakoulutuksesta

Teoriassa tasa-arvoisista mahdollisuuksista, jotka eivät käytännössä toteudu

Perheiden sosio-ekonomisista taustoista

Vanhemmuuden tukemisesta

Työelämässä tarvittavasta osaamisesta

Mitkä olivat keskeiset oivallukset keskustelusta?

- Mahdollisuuksia osaamisen tasa-arvon vahvistamiseen on olemassa, mutta halutaanko, uskalletaanko, osataanko tai pystytäänkö niitä hyödyntämään?
- Osaamisen tasa-arvo näyttäytyy erilaisena Keski-Suomen eri alueilta katsottuna.
- Asiat on ratkaistava yksilö kerrallaan – miten kaikki toimijat voisivat tukea ”minäpystyvyyttä”?
- Yksilö- ja tarvelähtöisen ohjauksen merkitys korostuu eri elämänvaiheissa.
- Osaamisen tasa-arvoon vaikuttaa samanaikaisesti moni eri tekijä ja toimija – miten kuulla ja ymmärtää sitä mitä tapahtuu?

Mitä uutta tai yllättävää nousi esiin keskustelussa?

- Osaamisen tasa-arvoa tarkasteltiin aika perinteisesti lasten ja nuorten näkökulmasta lineaarisen ajattelun pohjalta: ”elämä koostuu eri vaiheista, joissa osaamisen hankkiminen tapahtuu ennen työelämään siirtymistä”
- Arjen kohtaamiset oppijan kanssa ovat merkityksellisiä.
- Nuorille on annettava mahdollisuus myös sivupolkuihin.
- Osaamisen tasa-arvon omakohtaisuus ei juurikaan noussut esille – esim. millaiset mahdollisuudet asiantuntijatehtävissä toimivilla on tarvittaessa päivittää tai täydentää osaamistaan työelämän murroksessa? Miten opintotarjooma on löydettävissä? Miten ohjausta on saatavilla?
- Osassa ryhmiä ei tullut esiin mitään uutta tai yllättävää – miten olisi voitu päästä vielä syvemmälle?

Mitkä asiat jäivät epäselviksi?

- Miten osaamista kerrytetään ja osoitetaan muuttuvassa maailmassa?
- Mitä ovat tulevaisuuden osaaminen ja ammatit?
- Millaisia kokemuksia oppijoilla on osaamisen tasa-arvon toteutumisesta?
- Mikä yhdistää ja mikä erottaa erilaisia oppijoita, kun tarkastellaan osaamisen tasa-arvoa ja sitä koskevia kokemuksia?
- Mikä on työelämän ja muiden non-formaalien ympäristöjen merkitys oppimisympäristöinä ja osaamisen kehittämisen mahdollisuuksina?
- Miten toteutetaan ja kustannetaan työuranaikainen oppiminen, jos/kun sen tarve lisääntyy merkittävästi?

- Mistä kertoo se, että usean ryhmän keskustelussa ei jäänyt epäselviä asioita?

Kiteytys

- Osaamisen tasa-arvo näyttäytyy tärkeänä tavoitteena, mutta ei ehkä toteudu käytännössä
- Mitä tasa-arvo tarkoittaa yksilön näkökulmasta?
- Tarvitsemme uudelleen muotoilua siitä, mitä ohjaus on, miten ja missä sitä tarjotaan.
- Osaamisen tarpeet muuttuvat kaiken aikaa, joten myös käsitys osaamisen tasa-arvosta on muutoksessa
- Tarvitsemme:
 - ”reiät” tunnustavaa keskustelua
 - hiljaisten äänten mukaan saamista
 - asiantuntijaroolin mukavuusalueen ulkopuolelle astumista
 - kokemusten jakamista ja tasa-arvoista dialogia
 - eri toimijoiden välistä yhteiskehittelyä, joka lähtee yksilön näkökulmasta.

Mistä ja keiden pitäisi jatkaa keskustelua?

- Keskustelua käytiin pääasiassa työssä käyvien, hyvissä ammateissa olevien asiantuntijoiden kesken. Miten saamme mukaan niitä, joita osaamisen tasa-arvon haasteet henkilökohtaisesti eniten koskettavat?
- Tarvitsemme laaja-alaista yhteiskunnallista keskustelua koulutuksen ja työelämän toimijoiden välillä:
 - Miten saamme lisättyä ymmärrystä moninäkökulmaisuuuden tarpeesta?
 - Miten tiivistää vuoropuhelua alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kesken?
 - Miten synnyttää keskustelua yksilön, ei siilojen tarpeista käsin?
- Keskustelussa tunnistettiin useita erityisesti pienten paikkakuntien kohtaamia haasteita. Näiden ratkaiseminen edellyttää monen eri toimijatahon keskinäistä vuoropuhelua.
- Ymmärrystä lisäisi eniten aidosti moninäkökulmainen dialogi, jossa saman keskustelun äärellä päättäjät, eri toimijatahot ja hiljaiset äänet kohtaisivat.
- Mistä kertoo se, että osa ryhmistä ei tuonut esiin jatkokeskustelun tarpeita?

Paketoinnin huomioita

- Muutos on nopeaa, mutta muuttuminen tai uudistuminen muutoksen tarpeisiin vastaamiseksi on hidasta. Miten kokeilukulttuuri voisi tukea tässä?
- Asiantuntijat näkevät oman roolinsa tärkeinä oppijan ja vanhemmuuden tukijoina – mitä oppijat ja vanhemmat siitä ajattelevat?

Visiomme | Vår vision

Jokainen voi kasvaa potentiaaliinsa

Alla kan nå sin fulla potential